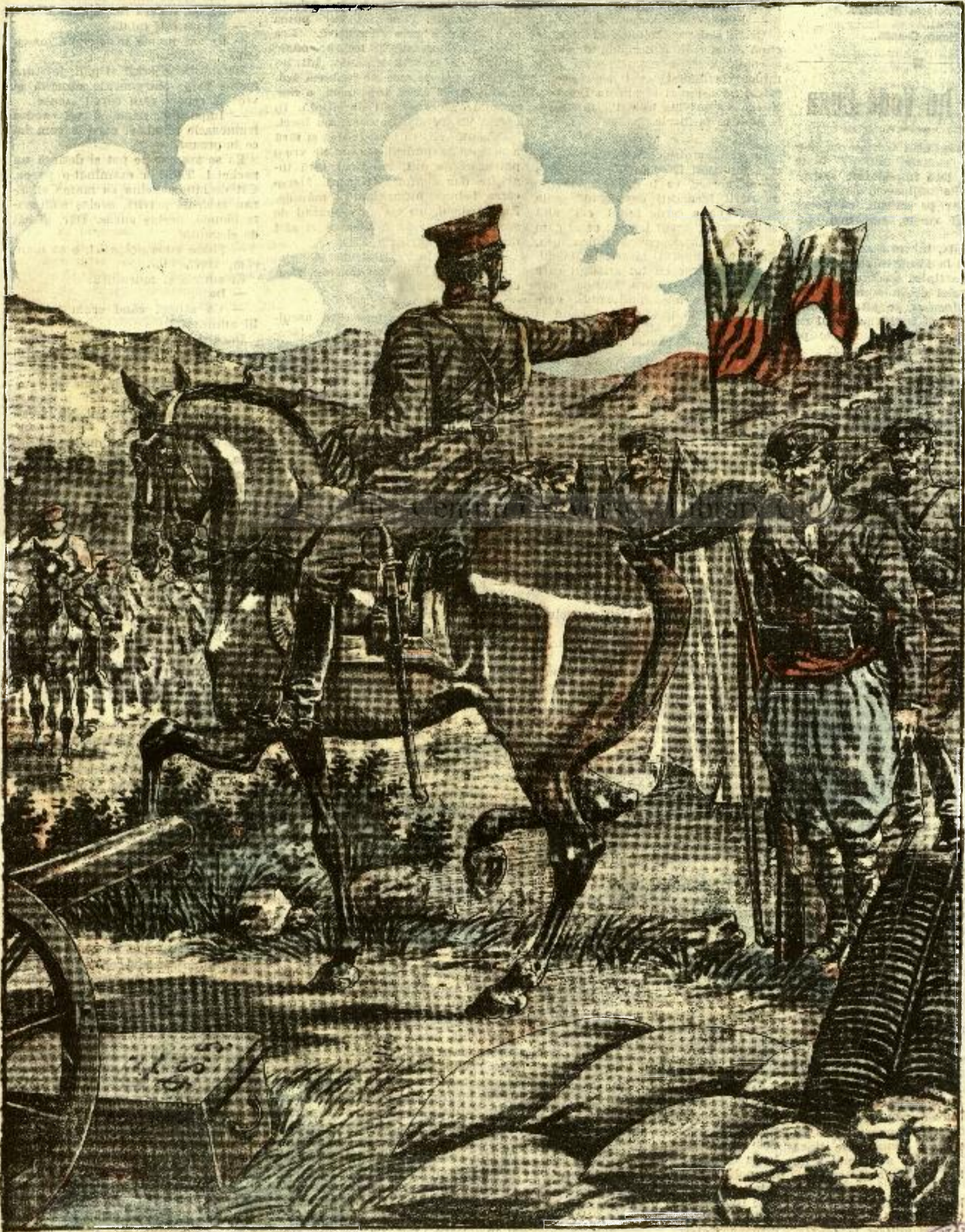

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL: lei 2,60 ANUAL
— ABONAMENTELE SE FAC NUMAI PE UN AN —

ANUNȚURI:
— Linia pe pagina 7 și 8 bani 20 —

AVANT-POSTURILE BULGARE LA GRANITA TURCEASCA. — (Vezi explicația).

SUMARUL

Literatură românească

Cugelări de Al. Russo
Din ale lui Vodă-Cuza » G. A. Tacid
Zadarnic (poem) . . . » Neny.

Literatură străină

Prea târziu, traducere » I. Mercator
Impăratul Napoleon I
și croitorul . . . » I. Scurtu

Diverse

Inconjurul » Aladin
Sinuciderea » E. N. Paralența
Convorbiri astronomice » Victor Anestin

Roman

Bettina, traducere după Alfr. de Musset

Ilustrații

Avant-posturile bulgare la granița turcească, colorată.

A. S. R. Principesa Elisabeta.

Principii Greciei.

D. Inginer Henri Coandă.

Din ale lui Vodă-Cuza

Cei cari pregăteau detronarea Marului Domn, căutați mai pe toate căile de a-l face impopular; slujindu-se de toate mijloacele de a-l încredința chiar pe dânsul, că poporul nu-l mai voeste, nu-l mai iubeste.

Așa de pildă, în vara anului 1865, când s'a dus la Moși, în ziua de solemnă ceremonialului obișnuit, la ridicarea cortinei de la scena teatrului ce se întocmea pe atunci, actorul Dimitriadi cu înfrățenia lui de roșu înfocat, pus să întindeze pe demnitor a început a declama:

Fouc verde Rozmarin

Dă-ne Doamne prin străin!

La auzul cărora își poate oricine închipui emoțiunea prin care a trecut întreaga asistență și mai ales oficialitatea cu întreg aparatul siguranței publice; căreia puțin i-a lipsit de a interveni, dacă într-o clipă gestul demnitorului nu o potolea; care fără să se turbure cătuși de puțin s'a sculat drept în picioare, și în admirația tuturor a adoăgat:

„Zi înainte că zici bine”

Și atâta dragoste și respect avea el de popor încât până la sfârșit a ascultat neclintit pe o ploșe torențială cele ce răposatul Carada—pe atunci vânzător al Tânci-Brătianu—i pusese în gura lui Dimitriadi, pe care Vodă chemându-l i-a dat 50 de galbeni, spunându-i:

— Nu-mi plac Misiu, ciuștesc însă pe cei inimoși.

Altă dată, într-una din zilele Iunie din același an, a pornit din curtea palatului călare pe favoritul său cal *Derris*; însoțit de generalul Florescu și după ce a vizitat piața mare—Hala Ghica—la întoarcere au trecut pe dinaintea școlii israelită română, din călea Văcărești, tocmai când copiii în număr de vre-o șasezeci, eșeau din curtea acelei școli.

Unii dintre copiii cei mai răstăriți recunoscând pe Vodă au început a striga: *Ură!* Atunci Cuza a donădit calul la pas și angajându-l la vorbă prin fel de fel de întrebări, pe nesimțite i-a adus până în curtea palatului în admirația celor ce văzuseră și din care a început a da fiecăruia câte două sfanți, spunându-le:

— Să-i duceți părinților, și să le spuneți că vi i-a dat M. S. pentru ca să fiți cuminți și silitori la învățatură.

Încă nu se sfârșise împărțirea și un formidabil *Ura* și *Să trăie!* a izbucnit din piepturile numerosului

public care staționa în curte și luase parte la bucuria copiilor produsă de bunătatea domnească; cari, după îndemnul profesorului lor, s'au rânduit câte doi, doi, pornind a defila pe dinaintea perechii domnești; când iată că cel mai mic din conda convoiului se oprește brusc pe loc, face la dreapta, doi pași înainte și luând mâna Doamnei i-o sărută și după ce a făcut un compliment: — Mama are să aibe mare bucurie pentru acești doi sfanți!

Afinții Cuza l'a luat în brațe, l'a sărutat și l'a întrebat:

— Da de ce o să aibe maică-ta bucurie?

— *ment frumos, adăugând:*

— Fiindcă este săracă și cinstită.

Gestul și deșteptăciunea lui din acea clipă a determinat de bună soarta și a copilului și a mamei; cari prin mijloacele bănești ce li s'au procurat atunci și mai târziu de Doamna Elena, s'a produs una din ilustrațiile noastre medicale.

În după amiaza ajunului de Crăciun din anul 1860, scoboram în oraș pe un gersac, ca în zilele învințite de norii încălziți de zăpadă, gata să înceapă a cerne fulgii cei albi ce prevestesc gerul iernei; când cam cu vre-o sută de pași înaintea mea, cam prin dreptul bisericii Maichi-Preteni, zăresc cu tot crivățul care bătea în plin, figura blândă dar împunătoare a domnitorului, care urca dintr-o pas, privind când la dreapta când la stânga, ca cel din urmă purtător, rămas singur cu el însuși!

Din vreme mă-am fost oprit pe loc și făcând front iam așteptat trecerea cu mâna la boneta de potiz ce purtam; mișcare care vădit i-a grăbit pasul până ce a sosit în fața mea când, după ce mi-a răspuns la salut, m'a întrebat:

— Mă cunoști, știi cine sunt eu?

— Da, să trăești M. T., suntoși Alaxandru Ioan I, Domnitorul României.

— Cum te cheamă?

— G. A. Tacid, din București.

— Știi carte?

— Da M. T. am făcut trei clase gimnaziale.

— De când ești în oștire?

— De la 27 Martie 1859, ca voluntar.

— Făcut'al lagărul de la Băicoi?

— Da să trăești M. T.

— Când ai fost înaintat serjent?

— La 27 Decembrie 1859, trei luni dupe ce m'ai înaintat la gradul de caporal, fiind de garda la cartieru M. V. din Florești.

— Tu ești dar soldatul acela care, fără parola nu o vrut să mă lase să trec, până ce nu o venit caporalu de gardă.

— Da, să trăești M. T.

— Bine, trebuie să fi un băct caminte; dacă o mai trece vreme, am să te fac și ofițer; dar, nu îți frig nu mal în mindir (tunică) pe geru asta?

— Nu, să trăești M. T.

— Văd bine, dar eu tot îți of de 3 irmilici (icosari de moneda veche) să aibi pentru ziua de mâine.

Se înțelege, că abea am cutărat să primesc irmilici, și nu mai puțin să-mi treacă fiorii care nu cuprinsese, când deodată am rupt-o la fugă înapoi ca să dau de veste la cazarmă, și ca să le spu cele ce mi-se întâmplase; dacă în trecerea mea pe lângă dânsul, nu m'ar fi oprit pe loc porunca:

— Stai!

Și dacă i-am spus ce vroiam să fac mi-a poruncit să-mi caut de treaba și să mă întorc pe drumul care am plecat; iar dânsul s'a fost dus la cazarma, a intrat mai prin toate camerele, bucătăriile și sala de poliție; de unde tot pe jos s'a întors la locuința mami Sale din str. Domnească, unde era consemnat întreg corpul ofițeresc din garnizoana Galați.

G. A. Tacid.

P. S. Gluc ar fi putut bănuși în una din acele clipe, că, dupe 52 ani,

va veni o zi, în care, astăzi ca și altă dată, să-mi fie dat mie, cea mai infimă atomă din cuprinsul neamului românesc, să prind graț ca să vorbesc și să prea măresc cea mai strălucitoare a lui Icoană, numită *Cuza!*

N. de Monferrato

PREA TĂRZIU

Chiar în acest sfârșit de Martie, iarna târzie încă cu ceața-i arborii uscați pe cari René Sauveur putea să-i zărească prin fereastră. Era tristă și lamentabilă, umilita odaie locuită de vechiul chimist. Într-un colț, un pat pe care se odinea bolnavul; lângă acest din urmă, o masă unde zăceau cărți de știință. În zămin un foc slab se consuma încet.

Deodată, cineva bănu la ușă și fără a aștepta răspunsul, un om de vre-o patruzeci de ani, îmbrăcat fără îngrijire dar confortabil intră. Merse către bolnav întinzându-i mâinile. Era medicul, un vechiu camarad de școală, care venia în fiecare zi să-i dea graț îngrijirile sale.

— Ce mai faci? îl întrebă el.

— Nici măi bine, nici măi rău, făcu celălalt suspinând.

— Haida, să vad!

— Noui veni în temperatura, ascultă bolnavul care-l privea cu lăcomie, căutând să descopere într-o mișcare de fizionomie, oprirea care putea să și-o ascundă.

— Mergi mai bine! merge mai bine! conchise medicul.

René clătină din cap.

— Nici măi bine, nici măi rău.

— Cum vrei ca sănătatea să se amelioreze pe un așa timp? Așteaptă și tu primăvara!

Lacom de a ști adevărul René întrebă, cu ochii strălucitori:

— Pierre, tu ești un amic din copilărie, îi ștrec eu mine! sunt bărbat, moartea nu mă îngrozește, și mă voiu pregăti... Când voiu muri?

— Ei drace! Cum așa! Eu nu sunt profet, vei muri la ora ta. Pot să-ți repet, că starea ta nu e îngrijitoare și dacă vei vedea primăvara, ești salvat.

Doctorul puse pe masă câteva medicamente.

— N'ai nevoie de nimic? întrebă el.

— Nu, dar cum să-ți mulțumesc?

— Aș! lasă, asta e firesc de tot.

Apoi, trecu la o altă idee:

— Fiica-ta vine azi?

— Da, în fiecare Luni, are obiceiul.

— Nici o emoție, hai!

Bolnavul avu un surâs ușor și strânse mâna lui Pierre.

— Pe mâine?

— Pe mâine!

Doctorul plecă, René recăzu în reveria-i neîntreruptă. Ziua era pe sfârșite, peste câteva clipe va fi noaptea, o noapte profundă în odaie, pași ușori se va auzi pe ușă, ușă se va deschide și Marguerite, fiica sa, va intra.

René Sauveur avea patruzeci și cinci de ani deabia, dar fața-i stabă, uscată, nu arată nici o vârstă; singurii ochi strălucitori ciudați.

Altădată fusese un chimist distins, fusese prea bun, prea încrezător, prea visător, și de toate invențiile sale profitaseră oamenii grosolanii, lăsându-l sărac, de o sărăcie încrezătoare mizeriei. Apoi soția-i îl părăsise, luându-i fiica, pe Marguerite, atunci în vârstă de zece ani. Divorțul fusese pronunțat, René primise toate nedreptățile nevrând să. dezonorize o femeie pe care o adorase și care nu-l înțelese. I se acordase de a-și vedea fiica odată pe săptămână și în fiecare Luni, de opt ani, Marguerite venia să-l vadă în această odaie unde el se stingea, ofițat în ultimul grad.

Cuvintele doctorului, cu toate pre-

simțirile sale, îi da o oarecare speranță.

Martie era pe sfârșite, primăvara nu putea să nu renască, nici soarele să devie viu, să umple camera de veselie și de viață nouă...

Deodată, pași ușori tropăiră pe podestru, ușă se deschise și o tânără fată, blondă și frumoasă, intră:

— Brr, cât de întuneric la tine, papa! Nu te vad. Unde ești?

În sfârșit ea zări, la licărirea slabă a focului, pe bolnav așezat pe pat și care îi întindea mâna.

Se sărutară și, îndată ea aprinse lampa.

— Mai plouă afară? întrebă el.

— Oh da, o ceva înspăimântător!

— Nu nu ești udată?

— De loc, mama m'așteaptă jos cu auto.

René închise ochii și păli; Jovitura fusese tare; Marguerite observă și vroi să repare răul care-l făcuse:

— Impacă-te, papa, și vei vedea frumoasele plimbări care le vom face împreună!

Ea se așezase pe pat și deslegă un pachetel. Tatăl a examinat-o pe ea. Cât de bine semăna cu mama ei! Erau aceleași priviri, aceiași subiecte blondă, același surâs. Dar, și cât de elegantă!

— Ți-am adus prăjituri, o să mănâcăm, vrei?

El surâse și murmură:

— Da!

— Ca atunci când eram micuță, îți amintești?

Dacă-și amintește. Lacrimi îi curgeau din ochi amintindu-și trecutul așa vesel!

— Am adus vin, vin bun, știi?

El protestă:

— Vin! Nu, nu vreau! Nu vreau nimic.

Se gândia că erau din banii altuia, soțul femeii lui, cu care Marguerite îl cumpărase aceste lucruri.

Tânăra fată, mâhnită de tot, întrebă:

— Pentru ce refuzi? Vrei să mă supăr?

Pentru a-l face plăcere, el cedă, bănu vin, mănă prăjiturile. Atunci, ea satisfăcută, se ridică, mersă dela dreapta la stânga, împaciendându-se.

— Trebuie să fie târziu, trebuie să plec.

— Ei bine, scumpa mea, poți să pleci!

Ea se aplecă asupra lui, sărutându-l.

— Luni! făcu tatăl.

— Ga totdeauna.

De pe pragul ușei ea îi trimise o sărutare, ușă se închise, zgomotul pașilor încetară.

Mii de gânduri dureroase îi asaltaseră creierul solitar. Tot trecutul îi reveni în minte.

Având prea puțin bani pentru a-și comoda la sfârșit experiențele, toate cu izbăvire. Încercă cu o femeie cochetă, ușuratică, amoretă de lux, sărăciegănată ea tot ceea ce e mal de tot pe lângă în ziua când ruina.

Soția, văzându-l în plimbare pe a urme pe un bănu în frânt; mai bogal. Divorțul, în sfârșit, pronunțat contra lui, îl despărțise de fiica lui. Purta-se pentru această copilă o dragoste trădată. Aceasta fu sfârșitul, prăbușirea. Sănătatea-i acum nesigură, fu compromisă. Ftizia îi murmură. În curând nu fu de cât o ruină lamentabilă.

Într'un moment, avu tentațiunea de a se omori, dar amintirea fiicei sale, îl reținea. Într'o zi, era la începutul iernei precedente, se puse în pat, sub ordinul lui Pierre. După aceea nu s'a mai ridicat.

Pentru ce s'ar ridicat? În fiecare dată, după scurta vizită a fiicei sale, René doria moartea, această moarte care i-a da în sfârșit odihnă. Dar în ajunul fiecărei Luni, refuzase să imbească existența, căci fiica-l venea, să-l revadă, ea, viața și soarele lui.

Pe masă, lampa, fără gaz se stingea încet și părea că asistă la propria moarte. Lui deasemenea, îi

Ipse această flacără necesară vieții, luptei.

Când, Lunea viitoare, Marguerite intră în odaia tatălui ei, n'avea veselia obișnuită, părea îngrijată. Cu figura tristă, se apropia de tatăl ei, și-l sărută.

— În curând și primăvara! zise ea.

Bolnavul avu un surâs. Era mai fericit. Intr'adevăr, o rază de soare, încă slabă, intrase în odaie în această dimineață, răspândindu-se pe toate lucrurile, familiar ca un vechi amic.

— Da! uite primăvara! murmură el.

René observase îndată aerul îngrijat al fiicei sale, dar nu îndrăznea s'o întrebe. Ea preveni chestiunea și cu un aer neliniștit, mărturisii:

— Închipuște-ți că sunt invitată să merg, Lunea viitoare, la țară...

Figura bolnavului se întristă.

Ea adăugă repede:

— Nu voi merge, bine înțeles, căci n'o să te pot vedea.

Marguerite apăsă pe ultimele cuvinte ca să facă să simtă tatăl ei ceea ce îi lipsea plăcerii sale.

El protestă:

— Ba da, ba da, scumpa mea, trebuie să te duci acolo, acum e vârsta când trebuie să te distrezi și să râzi.

Ea adăugă prefăcută:

— Ba nu, nu mă voi duce, gândesc-te! cincisprezece zile fără să viu aici!

— Din contra, vreau să te duci, murmură încetșor bolnavul. Vom fi veseli și mai grăbiți să ne vedem după atâta timp.

— Cât ești de bun!

Fetița, încântată, mai vorbi de unele de altele, apoi după ce sărută pe tatăl său, fugi cântând.

Lunea următoare păru imens de lung, infinit de trist lui René. În sfârșit, Lunea când Marguerite trebuia să soscască. Primăvara venise deabinelea, un soare foarte dulce scâldea odaia. Prin fereastra larg deschisă, aerul intra plin de parfum. Cu venirea primăverii, bolnavul se simțise retrăit, se ridicase, îmbrăcat, trase fotoliul lângă fereastră. Părea acum că era bătrân, foarte bătrân.

Amicul lui trebui să vie, fiica-i nu trebuia să întârzie. Ce zi fericită!

Cineva bătu la ușă. Cu o voce nouă de tot, aproape veselă, strigă:

— Intră!

Doctorul intră, și se miră:

— În picioare?

— Da, amicul meu, în picioare!

În timp ce celălalt îi da mâna, răspunse:

— Sunt bine de tot. Vezi, mi s'a colorat fata!

Pierre încrunță sprâncenele, nemulțumit, neliniștit. Această întorsătură subită, prea subită, putea să aibă urmări fatale vieții.

— Rău ai făcut că te-ai sculat, o periculos.

— Dar cum? Privește, ți-am spus sunt bine de tot! Ah! medicii! Medicii, toți aceiași, toți pesimiști! Fiica mea va veni. Cât de fericit o să fiu când o voi vedea, în picioare, și cât de fericită o să fie și ea! Hai, așază-te!

Lângă fotoliul bolnavului, Pierre se instală și încetșor de tot ajunse să vorbească de tinerețea lor petrecută împreună, de petrecerile de atunci, de tristețea lor. După amiaza se sfârșit foarte încet, seara veni. Bruce René fu apucat de friguri.

— Trebuia să stai în pat, insinuă Pierre.

— Nu; nu! vreau să primesc pe Marguerite în picioare, s'o strâng în brațele mele. Ascultă, ea este!

Pierre ascultă: dar nu auzi nimic:

— Te înșeli nu vine nimeni.

— Dacă a întârziat puțin, tot trebuie să vie, îți spun.

Un zgomot de pași, încă confuzi, se auzia într'adevăr pe scară. René se ridică, cu ochii măriți, anxioși.

Pierre se ridicase, susținându-l.

— Ei, lasă-mă odată, sunt nater-

Aniversare princiară

A. S. R. PRINCIPESA ELISABETA care și-a serbat ieri a 18-a aniversare a nașterii.

ZADARNIC

*Când ai plecat, în urma ta, plecau cocoare pe sub nori
Am vrut să dau, tristețea mea, s'o risipească ele 'n zbor,
Și să rămân, ce-am fost odată, copil zglobiit, cu dor de joc
Cu gând senin de fericire și cu credință 'ntr'un noroc.*

*Dar, s'ai tot dus albe cocoare și eu nimica nu le-am spus
Ci-am stat încrămășat 'n poartă, cu ochi perduși pe und' te-ai dus.*

*Târziu de tot când mi-am dat seama, 'mă simții obrazu 'nlăcrămat
În jur, mă 'nprejmui din nou, pustiul ce ni l'ar lăsat.*

*Și-am înțeles, c'ar fi zadarnic, de-acum să mă aștept vre-un bine
Când mi-e legat, cu trănicioie și gând și sufletul, de tine!*

Neny.

nic! Și gândește-te odată, am dorința s'o îmbrățișez: cincisprezece zile fără să fi văzut-o!

Pași se apropiară.

— Vreau să deschid.

Cum pașii, răsunau pe podestru, bolnavul se ridică, dar deodată se opri, duse mâinile la inimă și căzu pe spate în brațele amicului său.

În acest timp, ușa se deschise într'un zgomot de răs.

O voce fragedă se topi

— Bonjur, pa...

Dar fraza începută se stinse.

Arătând corpul neînsuflețit, a lui René Sauveur, medicul spuse simplu:

— Ați sosit prea târziu, domnișoară.

I. Mercator

INCONJURUL

Multe tragedii frământă viața omenească, dar unele întrec orice măsură, ne revoltă până în fundul inimii și ne zdrobesc. Adesea s'a reprezentat pe scenă conflictul între datorie și pasiune, mai tragic însă de cât acest conflict este suferința unei nedreptăți, năpastia și mai ales, poate, stăruința zadarnică de a se îndrepta, eroismul unei vieți cinstită

și muncitoare în luptă cu bârfelile și calomniile și prejudecățile de tot felul.

Pe mine unul m'a mișcat adânc reprezentarea piesei „Inconjurul” a lui Bernstein. Las la o parte chipul cum a fost jucată așază de compania d-nei Voiculescu, căci nu-mi propun să fac o cronică teatrală — și consider numai subiectul piese.

Jacqueline, fiică a unei demi-mondene și crescută într'o societate cu moravuri ușoare, e hotărâtă să trăiască o viață cinstită. Se căsătorește cu Armand Rousseau, care aparține unei familii bine văzute. Deși frumoasă, cu toate că nu s'a măritat din dragoste, nu-și înșală bărbatul, are o purtare demnă, ireproșabilă.

Dar societatea în care a intrat nu-i iartă originea, o bârfește pentru felul de viață al mamei sale și evită relațiunile cu dânsa. Jacqueline îndură umilinți chiar în familia Rousseau și din cauza prejudecăților sale mai bine zis a răutății lumii se ceartă adesea cu soțul ei. Sătulă de atâta mizerii se retrage împreună cu

Armand într'o casă modestă, de parte de familia acestuia. Dar gura lumii o urmărea. Într'o zi soțul ei, surprinzând-o că primise vizita mamei sale, îi face o scenă violentă. Jacqueline, rănită în iubirea ei de mamă, ademnită de de altă parte

de Cyril, un tânăr care o curtasă din vremea când era domnișoară părăsește domiciliul conjugal și îmbrățișează viața pe care cu prețul a tător suferințe o înconjurase.

Câte cazuri asemănătoare nu se petrec în viața reală! Falsul căpitar de Koepenick a dovedit cu prilejul noiei sale acuzări că și-a dat toate silințele să caute o ocupație cinstită, dar n'a găsit, fiind pretutindeni suspectat ca „puscăriaș” din cauza primei condamnări ce o suferise. Câte alte cazuri nu s'ar putea cita!

Să vrei sincer și din toate puterile să muncești, să-ți agonisești pâinea cu cinste și să ți se închidă toate ușile, pentru că te-ai făcut odată vinovat de o faptă urâtă; se poate durere mai grozavă? Să vești din toată inima a duce o viață tihnită, căștigată prin muncă, să ceri de lucru, pocăit, după ce ți-ai ispășit păcatul și să fi respins; — nu este oare din partea societății un îndemn către viața necinstită?

Adevărat că ai dreptate să te fești de un om, care a făcut o faptă urâtă, care a furat sau a înșelat. „Cine fură odată, fură întotdeauna”, zice un proverb german. Proverbul românesc o și mai pesimist: „cine fură azi un ou, mâine fură un bou”.

Dar dacă păcătosul și-a luat pe deapsa, dacă se arată pocăit și mai ales dacă fapta lui apare mai mult datorită întâmplărilor, decât caracterului său; — de ce n'ar fi restabil, de ce i s'ar refuza mijlocul să câștige cinstit pâinea, dându-i-se de lucru cu oarecare supraveghere? În adânc sa înțelepciune poporul nostru admite existența „ceasului rău”, când adică un om nu-și dă seama de ce face. Nu-i oare din cale afară crud să suferi o viață întreagă urmările unui moment de rătăcire sau de inconștiență; să ți se închidă pentru totdeauna calea reabilitării?

Societatea de patronaj a libertăților din închisoare își propune toc mai nobilul scop să ajute îndreptarea celor păcătoși, dintre care unii, mulți poate chiar, au păcătuit fiind siliți sau ispitiți de împrejurări. Nu există gest mai sublim decât a semănătorului, care răspândește viața în ogoare și a omului, care chiamă la viață cinstită pe cel ce a rătăcit.

Ce păcat că societatea de patronaj din țara noastră, a avut soarta multor alte inițiative frumoase de la noi!

Aladin

SINUCIDEREA

Aceasta e fapta unui om care se omoară de bună voie, pentru a se sustrage de la greutățile și mizeriile vieții.

Nu se poate numi sinucidere fapta aceluia, care se ucide din imprudență într'un acces de delir, sau care înfruntă moartea, pentru îndeplinirea unei datorii.

Sinucigașul e culpabil în aceeași măsură cu omucidul. Cel care a combătut sinuciderea, au făcut-o așa de slab și adeseori cu așa rele rezultate, încât, acci care și-au luat a-părarea, ușor au putut să-și atribue victoria.

Pentru că cineva să poată judeca, vom raporta pe scurt principalele argumente ale unora și altora.

Vom începe deci cu adversarii sinuciderii.

1) Omul, zic ei, nu și-a dat singur viața; deci, el nu are dreptul de a și-o lua. Singur Dumnezeu este supremul arbitru, al vieții și al morții.

2) Viața e ca un depozit sau ca un post care ni s'a încredințat de providență; ar fi infidelitate sau dezertare, a o abandona.

3) Omul își datorește lui Dumnezeu; el trebuie să trăiască, pentru a manifesta perfecțiunile infinite ale Creatorului său.

4) Omul e dator către semenii săi,

omenitei în genere patriei sale, familiei sale și chiar când el n'ar fi în stare de-a le fi folositor astăzi, acesta nu-l un rezon a crede că această neputințioasă va dura totdeauna.

5) Omul datorește către propria sa onoare, și nenorocitul acela, oricare ar fi el în acel moment, de unde știe că soarta lui nu se va schimba?

6) Sinuciderea este o lășitate; căci, mai cavaleresc lucru este a suporta viața, decât a o abandona când ea e nenorocită.

7) Sinuciderea e o revoltă contra legilor naturii care, ne leagă cu viața, or. legile naturii sunt legile lui Dumnezeu, fiindcă El e Acela, care le-a stabilit.

8) Relele vieții prezente sunt o dovadă necesară pentru a merita o alta, care va fi adevărată fericire.

La fiecare din aceste argumente, apologistii sinuciderei, au câte-un răspuns, care fără a rezolva chestiunea în sensul lor, apelează la o nouă cercetare.

Iacă sub ce formă rezumă ei obiecțiunile lor:

Este adevărat, că Dumnezeu ne-a dat viața; dar tocmai prin aceasta că El ne-a dat-o, ea ne aparține. Și, noi avem dreptul să dispunem de ea. Dacă viața, în loc de-a fi un dar, ea nu-l decât un depozit, noi avem dreptul să-l înapoim. Și apoi, un depozit trebuie să fie primit de către depozitar pentru care eu n'am fost consultat încă.

Se zice că viața e un post care nu se poate abandona fără permisiunea lui D-zeu care, ne-a pus acolo, dar nu se poate zice tot așa și despre starea țării, a orașului în care ne-am născut? și, cu toate acestea, cine și face scrupule de-a o schimba?

Se mai zice că soldatul de strajă privegiază pentru siguranța armatei; eu văd din contră, că lumea poate foarte bine să treacă peste mine. Voiți să manifest perfecțiunile lui D-zeu? Atunci lăsați-mă să mor! căci mizeria și suferințele mele ar putea să scuze înțelepciunea Sa.

Astfel, pentru fiecare din obiecțiunile de mai sus, ei opun câte un argument al lor. Dar toate sofismele imaginare de ei, se risipesc în fața acestei idei: „Suferiți, și nu preveniți sfârșitul pedepselor voastre? Dar, aicea, jos, nu sunteți pentru a fi fericiți după voia pasiunilor voastre. Din contră, trebuie să vă ridicați mai presus de ele, și să fiți mai tari decât durerea.

Voi dezamăgiți de-a fi folositori semenilor voștri și ziceți că chiar existența voastră e o povară pentru ei. Dar ascultă:

Mai întâi, cu greu își poate cina va închipui ca un om capabil de-a se sinucide pentru un asemenea motiv, să nu țină absolut la mine în lumea aceasta; să nu fie scump nimănui, și să nu aibă nimic de iubit, de consolată, de consiliat, de edificat prin exemplele sale.

Legea datoriei nu consistă numai în a fi folositor altora; voi aveți a purifica sufletul vostru; a-l dezvoltă, a-l înălța. Ziceți că nu puteți suporta mizeria și rușinea. Dacă ea este meritată, trebuie s'o suportați ca pe un rău salutar și să vă ameliorați sufletul prin expiațiune; dacă nu e meritată, trebuie să puneți conștiința pe de-asupra opiniunii.

Când cariera de cetățean este închisă, — presupunând că ea nu va fi niciodată, — nu rămâne aceea de om?

Când noi am pierdut orice speranță de Patrie, conștiința nu are mai mult drept asupra noastră?

Sinuciderea era deja condamnată în atichitate de pithagoricieni și platonicieni. Stoicienii, din contra: Ei credeau că au dreptul să iasă din această viață ca dintr-o cameră de fum; sau, a o depune, ca pe o haină incomodă. — Legile civile la oarecare popoare ale Greciei erau mai severe: căci Thqbaniș defăima me-moria aceluia, care se sustrăgea de la datorile vieții. Athenienii mu-tilau cetățeanul sinuciderii, și pe-

văd de onorurile înmormântării. — Dar aceasta nu-l de ajuns pentru a combate sinuciderea: De a-l opune rezonamente și chiar legi; — legi nedrepte, după cum observă un mare jurisconsult italian, Beccaria, fiindcă ele frapază pe cei vii și nu pe cei morți.

El zice: Pe măsură ce legile devin mai dulci, clementa și iertarea trebuie să devină mai puțin necesare.

La noi, din contra, — mai ales în timpul de față; sinuciderile par a fi scuzate și chiar motivate. — Nu știu de ce fel de sentimente s'ar fi conducând cel care eliberează cu atâta ușurință certificate. Iar pe de-alta, se autoriză înmormântarea religioasă. Las aceasta la aprecierea cititorului; căci, nu toți sinucizii au drept la aceste favoare. — Dar noi vedem că sinuciderea devine obicei; ea se propagă ca o contagiune a sufletu-

lui, și, la unele popoare, se pare a fi ca un semn al caracterului național. Atunci trebuie atacată în slăbiciuni, în pasiuni, în perturbațiunile sufletului, care sunt principiul său; căci în loc de-a fi — după cum adese ori se întâmplă, — un efect al delirului, ori al nebuniei, — înmulțirea sinuciderilor, nu-l de cât un semn al dezordinii morale. — Dar cum veți combate sinuciderea în cauza sa? adevă, în chiar pasiunile sale, care sunt principiul ei.

„Ameliorând marea operă a educațiunii; dezvoltând nu numai inteligența, ci și caracterele; nu numai ideile, ci și convingerile, și întărind ideile prin obiceiurile de ordine de lucru, de regularitate și prin sentimente naturale, care ne alipesc de viață, — mai ales, acelea de familie! — Dacă s'ar da fiecăruia cunoștințele cele mai apropiate de facultăți-

le sale și, potrivit cu cariera ce și va procura, negreșit cu aceea, pe care însăși familia sa a ales-o pentru el, atunci, sufletele n'ar fi de loc turburate așa des, de-o ambițiune fără regulă, de-o agitație fără scop, și de-o speranță fără temelie, în viirul cărora se află *sinuciderea*. — Trebuie în fine, a se lua de urgență toate măsurile — fie prin rezonan, fie prin armele băștei de joc. — contra acestei literaturi veninoase, apucată de friguri, buimăcită și desfrănată, care, amestecând *sensualitatea* cu *revocria*, enervează și strică obiceiurile; își bate joc de orice regulă; insultă orice afectune omestă, orice ambițiune legitimă și nu lasă să subsiste decât *egoismul stăpânit de patimi*.

Econom N. Paralenta
Instituitor pensionar, Galați

Convorbiri astronomice

Noua cometă

Prima cometă din anul acesta a fost descoperită de un amator astronom din Australia anume Gale (pronunță Ghe). Acum câțiva ani, Gale a mai descoperit o cometă, care a ajuns să fie observată cu ochii liberi.

A doua cometă a sa a fost de asemenea văzută cu ochii liberi, dar nu cred că la apariția acestor rânduri va mai putea fi așa de ușor văzută, de oarece se depărtează prea mult de Pământ.

Până în prezent nici o cometă nu a fost descoperită din țara noastră. În 1898 era însă cât pe-aci ca o cometă să aibă cinstea să poarte numele unui Român. Prin Iunie acei

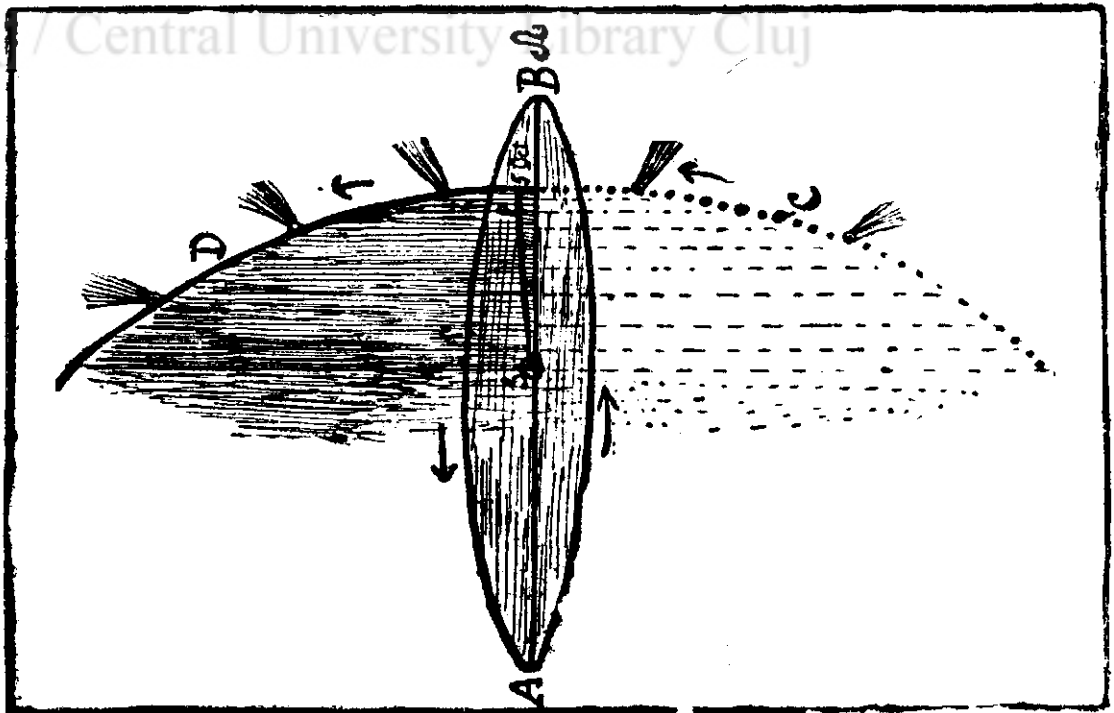
berl. Ce drum avea cometa? Dintr-o singură observație nu se poate ști drumul unei comete, trebuiesc cel puțin trei observații sigure. A doua observație a fost făcută în Chili, în America de sud, a treia la Capul Bunel Speranțe. Astfel cele trei observații, făcute în Australia, America de sud și Africa, au fost trimise pe rând biroului astronomic din Kiel (Germania) și acolo, astronomul Ebell, specialist în calcularea elementelor unei comete, a calculat drumul și poziția cometei Gale față de Soare și de Pământ. De la Kiel s'a imprăștiat știrea prin circulații în toată lumea astronomică.

Când mi-au sosit cifrele acelea ce reprezintă elementele cometei și pozițiunile ei pe bolta cerească, tocmai era vremea aceia urată și nepomenită, potopul celor opt zile.

Elementele cometei își indică po-

din România nu vedem de cât o parte. La 15 Septembrie stil nou, cometa se afla la 140 milioane kilometri departe de noi, la 13 Octombrie st. n. la 172 milioane km. și se poate observa lesne din schiță, cum cometa se urcă mereu în sus pe cerul boreal, afundându-se în spațiu.

La 1 Octombrie st. n. (18 Sept. stilul nostru), cerul s'a înseninat și cum au eșit la iveală stelele am văzut și cometa, pe locul indicat de Ebell cu mult timp înainte. Navea coadă, era un simplu norișor. Cu binoclu se vedea foarte bine. La 3 Octombrie, cometa se vedea cu ochii liberi, dar tot fără coadă. Cu binoclu și cu luneta, parcă ar fi avut o coadă foarte difuză. La 4 Octombrie se vedea de asemenea cu ochii liberi. S'ar fi văzut foarte bine, dar atmosfera era prea turburată. Toată ziua suflase un vânt năpraznic, cu ne-

Drumul cometei Gale față de acela al pământului

an, d. W. Pauly, un distins amator astronom din București, care nici de complicatele formule ale calculării orbitelor nu se sperie, observa cu o lunetă constelația Scorpionul, când iată că găsește un mic norișor, ce nu putea fi de cât o cometă, căci norișorul, după o oră sau două se mișcase din loc. D-sa telegrafia imediat biroului central de astronomie din Kiel și toți astronomii din Europa își îndreptară lunetele spre noul astru. Din nefericire americanul Coddington găsește cometa cu 2-3 zile mai înainte d-lui Pauly, deci el avea dreptul de proprietate.

În prezent, când sunt vre-o 20-30 de amatori serioși în România care posedă lunete, ba am putea spune la socoteală și pe cei vro 100 care nu au lunete, descoperirea unei comete din România e o simplă chestiune de timp.

Dar să revenim la noua cometă. Când a descoperit-o Gale era de mărime 5m, adică vizibilă cu ochii li-

guri. Când scriu aceste rânduri (6 Oct. st. n.), cerul e înourat cu totul și telegramele ne spun că în unele localități a nins. Va fi suparat pe mulți vremea rea ce s'a reîntors, dar pe mine unul m'a suparat mult, căci tocmai în aceste zile era mai interesantă mica cometă. Cometa Gale în orice caz, oricât s'ar umfla ea în pene, e o cometă mică și dacă până în momentul când scriu, nu a izbucnit războiul, cauza e că nu s'a arătat o cometă năpraznică. Mă rog, așa legenda și ar discreditat neamul cometar pentru totdeauna, dacă nu ar apare un membru al lui tocmai în aceste clipe când zăngănesc armele peste Dunăre. Ne trebuie o cometă mare și frumoasă. Vom profita și noi care iubim cerul și se va continua și cu legenda, care chiar dacă nu e adevărată e interesantă.

Victor Anestin

AL. RUSSO

CUGETĂRI

— 1855 —

— Urmare —

Mai departe.

„Sultanul mulțumit cu deputăciunea ce adusese diverse daruri, cu onoare restituînd darurile promițând țării pace și Moldovenilor amicitie. In anul R. 2258 (Hr. 1505) Bogdan peți de la Alexandru, regele Poloniei, pe soră-sa Eliza de soție însă muma regină precum și principesa recuzară căsătoria, fiindcă Bogdan era Iuseu, dar regina nu mai trăi mult și muri. Atunci Bogdan, care știa că aceasta fusese cauza principale de i se recusase mâna principesei, reinoi petițiunea în anul al doilea, însă căpătând și acum răspuns negativ irupse în Pocuția și ocupă cetățile”.

Trei tomuri de asemenea. Iată cum se scrie istoria, adică o carte de învățătură pentru cei lipsiți de învățătură, pentru cei ce au nevoie de a înțelege faptele strămoșilor! Cât pentru Românii cei învățați avem încă ceva mai frumos:

„Definițiunea e substituțiunea celor desemnăcțiuni caracteristice în locul simplei denumiri a unui obiect sau a unui fapt”.

„Atențiunea e actul prin care aplicăm cu voință și cu adăpărăciune una din facultățile noastre cele intelectuale spre un obiect determinat. Dacă aplicăciunea e internă, atunci vorbei atențiune se substituie vorba reflecțiune. Atențiunea rezultă din o intervențiune energică a voinței în lucrarea inteligenței”.

Nă-aducem aminte că un om cu spirit își cerceta pe un al său nepot de curând sosit din străinătate: „Hei... fatul meu, spune-mi: învățata cum se chiamă franțuzește?... Invartision, răspuse nepotul; românește învățata se chiamă astăzi *invartaciune*”.

Petru Maior zice: „Cine vrea să cercce începutul limbii românești îl este de lipsă mai înainte să aibă cunoscută întâmplările latinești”¹⁾. Urmează lui Petru Maior au restălmăcit cuvintele dascălului; afundați în cărțile latine, colbul gimnaziilor le-au ascuns lumea; ei s'au uimit și s'au îngrijit în fantastice teorii, s'au uitat la materialul zidirei în loc de a îmbrățișa armonia liniilor, au învățat limba într'o închipuire retrospectivă în loc de a o învăța la izvorul ei adevărat, la școala trebilor, a nevoilor și a istoriei neamului.

În principate sistemele în luptă cu lumina, cu mișcarea publică, cu grijile politice, cu critica, cu desprăgirea a unor din scriitorii cetii, supuse a fi judecate pe teatru, s'au desfăcut și se desfăc din zi în zi rămând din ele numai o înlesnire pentru împământeirea cuvintelor de lipsă. Adevăratul spirit a deștelărei românismului au avut și are cuibul său în Prințipitate unde elementele străine s'au ros și au slujit a ne întări: Generația trecută, deși legănată în îndoița înrăurire grecească și a literaturii franțuze din al 18-lea veac, ne-au lăsat însă pagine frumoase românești; generația de față se lupă încă în haosul sistemelor, dar haosul va fi învins până în sfârșit. Atară de cărți grele de disertații și de argumente, Ardealul nu a dat Românii până acum o singură carte de închipuire și care să resbală limbile.

De aceea șocăm că literatura română se împarte astăzi în două școli: una, ce își are cuibul în București, unde se cultivă cu entuziasmul toate sistemele și orice tipet discređant se sfârșite în lume, în înt, etc.; al doilea, ce s'ar putea numi celotică, are mai mult partizanii în Moldova; aceasta este școala celor ce doresc mai înainte de toate a scrie pentru Români și românește și face o literatură numai

¹⁾ Istoria pentru începutul Românilor, *Buda*.

PRINCIPII GRECIEI

Sus: Prințul George și Prințul Nicolae
Jos: Prințul Andrei și Prințul Cristof.

din vietele noastre, iar nu din limba Franțezilor, a Italianilor și a jargonului neînțeleș din Ardeal.

Neputând crede că acest jargon va putea învinge vre-o dată vestita dreaptă judecată a Românului, neputând crede că copiii Românilor vor agiune a nu se înțelege cu părinții lor, neputând închipui că gramaticile vor fi mai tari de cât veacurile, că sistemele vor putea dovedi natura, putem să nu ne îngrijim de a vedea întronarea a unor din sistemele ardeleni în școlile noastre. Va trece și ardelenismul, cum au trecut multe alte sisteme încălcite, și va rămâne numai românismul, căci limbile care se înțeleg numai prin tipar sunt limbile moarte, și Românii sunt încă plini de viață!

V

„Cine vrea să cercce începutul limbii românești îl este de lipsă mai înainte să aibă cunoscută întâmplările limbii latinești”²⁾. Să fi înțeles pe Petru Maior, frații ardeleni nu ne da probele văzute mai sus și nu ne pune în cumpănă a socoti că pedantismul și învățătura sunt sinonime cu studia serioasă a vechimei române. ci din potrivă. Acea studie este de lipsă cum au zis Petru Maior; de cât împrumutarea ei, să luăm ceea ce este partea veacurilor; împrumutarea cea plămădită cu duhul epocii, cu schimbarea naravurilor, cu prefacerea credințelor, cu istoria și viațuirea, alcătuiește aceea ce Franțezii numesc... le jugement et le goût; tocmai judecata dreaptă, simțul firesc și gustul au lipsit din început în scrierile române. Orbirea unora în sisteme și neînțățătura multora au aruncat și pe unii și pe alții în frazeologie fără mărginire, fără alegere, cu care stric publicul. Moldo-Românii avea la început saii a urma tradițiilor pământești, saii a oțeli literatura în prefacerile politicești întâmplăte la 1821; dar legislațiii Parmasului ca să vorbim limbajul elasic neînțeleșând că viața nouă se tălmăcește prin literatură nouă, au apucat unii pe calea vechie a pedantismului, alții au picat în pedantismul cuvintelor; din nenorocire au rătăcit cu ei o mulțime de tineret. Luat-ăți seama la înțelegerea, puțină puac rândușag

că din două rochii, una frumoasă dar simplă, alta arată din stacojie, țărancele vor cumpăra aceea care bate l ochiu. Asemenea și legislațiii noastre au ales în farmarocul literaturilor ce au socotit mai strălucitor.

Pentru noi Românii studia antichității este o studie de neapărată nevoie; însă nu va să zică să luăm Românilor limba și literatura, ca s'o schimonosim într'un jargon fără originalitate. În antichitatea română stău arhivele noastre: arhiva nașterii, a instituțiilor fundamentale a societății și arhiva limbii, dar într'o măsură istorică. Să studiem, iar nu să prefacem pentru că-i un lucru peste fire; lumea merge înainte și nu se poate întoarce; fiul nu poate fi tată sau frate părintelui său; de aceea trebuie să rămânem Români, iar nu Romani. Antichitatea română merge pentru noi până la punctul acela care leagă lumea vechie cu lumea nouă; o mai departe pășire se chiamă impresurare, și ar fi tocmai ca când am lega un om viu de trup mori. Mai cu cale și mai logic ar fi dar, în dragostea noastră de latinism, să lepădăm limba română și să luăm limba latină, și prin urmare să schimbăm pantalonul și surtucul pe togă, să ne chiamăm *Ciccinatus* și *Brutus* în loc de Costachi și Dimitrachi, și să cerem înapoi stăpânirea lumii de odinioară.

Răul n'ar fi fost mare, dacă oamănilor cu sisteme limbistice le-ar fi plăcut a produce numai gramatică și sisteme; răul este că au scris multe și de toate după visurile gramaticale și au deschis era literaturii cu *palosul*. De se mărginea în sintaxă, în ortografie, limba putea să scape la largul ei, să-și plămădească, după nevoie și sporul ideilor, cuvintele și vorbele. fără a trece prin patimile de față... Dar gramerianii pe lângă fiecare sintaxă au alăturat cum s'au zis, producțiile lor și câte un lecsion de cuvinte ideale care, fac din limba de astăzi o amestecare foarte curioasă la auzire și mai curioasă la analiză. Cum sare peste un șant toată lumea când a sărit o oală, asemenea o turmă de copii, aprinși de focul lui Apolon și însuflați de flacăra rătăzilor, s'au aruncat după produ-

cătorii spre a conchera (tot șilul roman) templul gloriei și a imortalității! Ne este milă de cetitori, alăturierea am încărea câteva coale de cuvinte culase în potopul cuvintelor străine, ce încăcă literatura cuvinte care n'au nici noimă, nici rudire cu ideea care autori vor să dea la lumină. Mulți din scriitorii de astăzi, autori sau poeți, și-au pus gloria nu a traduce o idee oarecare într'o limbă înțelegătoare, ci a înăduși, a sperie și a căștiga mărirea păcătoșilor români cu cuvinte cât mai strălucite și mai stur-luibatice.

Ert copiii cari au călcat pe urmele și au ridicat astă literatură țigăriță și șonțită, fără noimă, fără cap și rădăcină: îl ert și-i putem jăli, căci strădania lor, talentul, pentru cei care ar fi putut avea talent, se scufundă de pe acum în uitare... Puține file, puține linii și puține glorii contemporane vor rămânea. Cel mai norociș se vor ascunde în colbul bibliotecelor, și din când în când vre-un anticar sau vre-un bibliofil a da la iveală, peste vre'o 50 ani, câte o filă ca o *hincărie*; dar pe gramerianii nu-i iert; sistemele lor toate au început cu vârnarea cuvintelor străine și au ajuns a pune alte cuvinte străine în loc, sub cuvânt că limba română fiind isvorită din cea latină este de nevoie ca cuvintele să fie latine. Judecata pare a fi dreaptă la întâia vedere, însă îl mai mult o părere decât un adevăr. Dacă ar fi ca limbile să urmeze după acest princip, apoi cum am zis odinioară, să ne întoarcem la limba mamă: toate limbile din lume, vechi sau nouă, se coboră dintr'o singură limbă primitivă. Sau filologii români nu cred bibliei și științei filologice, care au străbătut și strecurat toate limbile globului, sau, în ipoteza rezonamentului domniilor-sale, ar trebui ca lumea întregă să aibă numai o limbă, și felurile limbii a Europei, a Asiei, etc. să se încece din purism în purism în limba primordială a omenirii.

Limba grecească, limba latină, limba germană se rudesc: cum să tălmăcim aceasta? Împrumutările ce-și fac limbile nu pot alcătui o rudire așa de aproape; suntem siliți dar a crede că au un împreun isvor; însă cum se face că limba latină nu seamănă cu limba germană? Și cum se face că un grec nu înțelege pe un german sau pe un latin?... Istoria ne o tălmăcește:

Când sosi ziua în care familia omenescă înmulțită se împrăștiă prin lumea pustie, acea familie s'au desfăcut în ramuri, care ramuri apucară, după nevoie, la apăs, la resărit, în dreapta și în stânga, cu turmele și cu limba lor. Acele ramuri ajungând la locuri de hrană îndemănatice, câmpii, munți, codri, ape, s'au așezat și cu vreme s'au prefăcut din familie în neamuri și din neamuri în noroade. După întâmplările vicierii pacinice sau tulburate, după înlesirile hranei, după condițiile topografice, noroadele și-au marit nevoile și-au sporit gândurile și au dezvoltat limba lor mărginită în ziua împrăștierei.

În climatele frumoase, ca a Greciei și a Italiei, limbile se îndulcesc, se modifică și cresc odată cu activitatea. Tot ceea influență din afară a climatei și a hranei dete măsură și gradul civilizației, care consacra statornicia și prefacerea limbilor de acum înnișitate. În Asia, leagănul omenirii, se naște civilizația, adică ocăruntirea politică, limba, religia, artele și științele; din Asia civilizația se revarsă în Egipt și Egiptul prin coloniile o trimete Europei. Grecii și Latinii desfracă acea civilizație de fășurile copilăriei, o prefac după spiritul lor; și de așa omenirea legănată de un șir de împrumutări prefăcute după locuri și epoci, constitucază unitatea ei și moștenirea propășirii. Ceea ce înțelegerea dreaptă a istoriei ne spune despre despicearea întâi a familiei omenicești și năsterea limbilor vechi, urmează a ne lumina asupra limbilor din

ziua de astăzi. Studia istoriei neamului român ne va spune de unde vine limba noastră și ce trebui să fie, după logică, acea limbă: și așa numai vom rămâne în înțelesul cuvintelor lui Petru Maior.

(Va urma).

Un valoros inginer român

D. inginer Henri Coandă inventatorul aeroplanului «Coandă Bristol» care a obținut un succes atât de mare la noi și în străinătate.

Impăratul Napoleon I și croitorul

Este o falsificare istorică, când istoriograful vor să ne facă a crede că Napoleon I ar fi fost invincibil. Pe câmpul de bătăie, când săbiile scăpărau, nu era lucru ușor să înfrunte cineva geniul militar al marelui împărat. Cu toate acestea el a suferit odată o mare înfrângere, despre care istoria universală nu ne spune nimic. Napoleon fu învins, iar gloriosul său rival fu un croitor. Istoricul francez Frederic Masson ne povestește despre aceasta. Fiește că acest croitor domnea ca și Napoleon — dar în alt chip — asupra Parisului. Un vasal al reginei Moda a învins pe Napoleon și care — întâmplare ciudată — se numea Leroy. Acesta era primul croitor de dame din Parisul napoleonic. El era suveran în imperiul catifelei și mătăsef. Femeile îi aduceau omagii, iar bărbații se temeau de el — din cauza conturilor enorme.

Leroy ajunsese în conflict și cu împăratul Napoleon, care nu se da înapoi față de cheltuieli ca să vadă în jurul său pompă și splendoare. Marele împărat avea ambiția ca cuvintele sale să aibă o ponderosită și în chestiile de modă. El examina cu severitate toaletetele de la Curtea sa, unde trebuia să domnească gustul său. Napoleon însă ținea ca numai fabricatele din patrie să acopere grațiile femeilor din anturajul său. Danțele erau să fie procurate din Valencennes, stofele din Elbeuf și Lyon. De oarece însă d-na Moda își alesese reședința la Paris, Napoleon sili pe această damă capricioasă să adopte gustul lui și să întinse politica sa de cucerire și pe tărâmul îmbrăcămintei femeilor.

Sub domnia sa exportul catifelei și al mătăsef crescuseră împărit.

Fiește că toate dorințele și gesturile lui Napoleon își aflau expresiune deplină în toaletetele primei sale soții Iosefina Beauharnais. Ei îi se în-

credințase sceptorul reginei Moda și Iosefina făcea moda în Europa. Ea era considerată ca artistă în toaletă, care nu-și găsea pereche. Intre croitorii Iosefinei era și Leroy. El cerea pentru fiecare rochie sume enorme. Contul Iosefinei la Leroy atîngea suma de 160.000 de franci pe an. Celebru croitor zicea că această sumă este ridiculă. Ce situație avea el pe lângă Iosefina, o dovedește îndrăzneala, cu care într-o zi făcu el aspre imputări lui Napoleon, că de ce ține așa de scurt pe împărăteasa, căci cu suma de mai sus el nu poate s'o îmbrace după cum cere moda. Impăratul nu răspunse nimic, dar aruncă o privire nimicitoare asupra bietului croitor.

Din cauza aceasta Leroy nu mai lucra pentru Iosefina și fiindcă toaletetele ei serveau ca modele pentru societatea înaltă din Franța, Leroy fu părăsit de cea mai mare parte din clientelă.

În curând însă Leroy obținu o satisfacțiune strălucită. Iosefina simți în curând lipsa statului și ajutorului lui Leroy, și astfel înduplecă pe Napoleon să cedeze. Ce nu poate face o femeie pe lângă un bărbat când e vorba de toaletetele ei!

Napoleon, care în toate cazurile importante ale statului perzista fără scrupul în păreriile sale, uită îndrăzneala lui Leroy care intră din nou în grațiile Curții. Napoleon însă puse condițiunea ca contul împărătesei la Leroy să nu treacă pe an de suma de 84.000 franci.

Iosefina care era foarte veselă că-l are din nou pe Leroy i-a trimis imediat o scrisoare, rugându-l să vină, scuizându-se că este o clientă atât de rea.

Leroy fu generos și — o iertă.

C. Scurtu

ALFRED DE MUSSET

BETTINA

— Comedie într'un act —

— (Traducere) —

— Urmare —

Bettine. — Trebuie. Oare bărbatul meu — zic bărbatul meu, are să fie îndată — m'ar lăsa să mă urc din nou pe scenă? Nu s'ar putea marchiza. Gândește-te serios.

Marchizul. — După gustul și ideile oamenilor. Dar n'o să renunțai cel puțin la muzică?

Bettine. — O cred! Ași putea? Trăim aci, scumpe Marchize, și când ne vei face cinstea să vii la noi la masă, o să-ți facem cât vei vrea. Mai mult de cât atât...

Marchizul. — O pentru asta, desfid. Mi se sdrobește inima gândind că n'am să mai pot după masă, să mă ghiemuesc în colțul cela scump, de unde vă ascultam...

Bettine. — Da, erai unul dintre sinceri miei.

Marchizul. — De asta je m'en, vente. Aprinzătorul în totdeauna mă salută când sfârșia de aprins, căci totdeauna soseam tot atunci. Pe legea mea! eram de-ai casei.

Bettine. — Mai mult de cât atât, marchize! mi-aduc aminte că mi-ai fost cavalier odată.

Marchizul. — Adevărat! În potri-va ofițerului caluia.

Bettine. — Care mă fluerase în Tancrede.

Marchizul. — Tocmai. L'am provocat în Orbassau și mi-a dat cea mai sdravănă lovitură de sabie... Ah! erau bune vremile celea!

Bettine. — Da! Dar cât sunt de departe...

Marchizul. — Vă ie refren după cât se pare vorbele astea? Ce-ași zice eu, care sunt bătrân?

Bettine. — D-ta Marchize! Pof! s'o spu! Victor Hugo a făcut pentru d-ta versurile când a spus că inima nu îmbătrânește.

Marchizul. — Mi se pare, zău așa! Și știți de ce Bettine? Pentru că încep să-mi iubesc amintirile mai mult de cât ar trebui; fac rău o știu. Imi făgăduisem ca toată viața să nu ajung aci. Am văzut atâtea spirite drepte, devenind nedrepte, atâți cu noscători incurabili — prin acest trist efect al anilor, că-mi jurasem să rămân nepărtinitor față de lucrurile noi ca și de cele vechi. N'ași fi vrut să fiu dintre ace oameni de care Boileau zice:

Omor pe cei în viață, cinstind pe cei morți.

Și dar, s'a făcut, acum imi place mai mult ce-am iubit de cât ce iubesc. Nu vă vorbesc de rău cititorii noi, dar Rossini e totdeauna o mul meș. Colo călca marea Pasta, cu gesturile-i antice; dincoace, flutura, privighetoare ce Rubini avea în gât; văd pe bătrânul Garcia, cu familia-i mândră, excoartată de nasul cel lung al lui Pellegrini; Lablache, m'a făcut să răd Malibram să plâng. Și ce vrei să fac?

Bettine. — Nu cred tocmai, că greșești; și mie imi plac amintirile.

Marchizul. — Poate cineva să ai-bă la vârsta d-tale?

Bettine. — Și adică de ce nu, d-le Marchize? Dacă amintirile d-tale sunt mai bătrâne de cât ale mele, nu e un cuvânt să nu se asemene.

Marchizul. — Bah! Ale d-tale sunt născute ieri; sunt copii care cresc. Ai să te întorci mai curând sau mai târziu la teatru...

Bettine. — Nicl o dată, dragă Stefani, nicl o dată.

Marchizul. — Dar să vedem, în vremile cele, nu erai fericită?

Bettine. — Adică nu gândeam la nimic. Ah! pentru că nu iubisem nicl o dată.

Marchizul. — Ce vrei să spu! prin asta?

Bettine. — Ce-am zis. Am fost puțin nebună, e adevărat, nepăsătoare, cochetă, dacă vrei. Oare nu e dreptul nostru, de pildă? Dar nu mai sunt nimic din toate astea, de când mi-am simțit inima...

Marchizul. — Dragostea ț-a dat minte! Ah! Ia probează-ne asta! Dar bine, ar nebuni cineva, încercând numai să se vindece așa fel. Il iubești mult deci, domnul cela de... de... nu știu cum.

Bettine. — Dacă il iubesc! Ah! prietene, cât de reci sunt cuvintele, câte de neînsemnătoare, câte de mizerabil e graiul când cineva se încearcă să spu! cât iubește! N'ai idee de fericirea a noastră, nicl nu te poți indoi!

Marchizul. — Bine înțeles, bine înțeles, iartă-mă.

Bettine. — E un roman întreg viața mea. Nu ziceam mai adineauri, că aveai gustul câte odată să mă fur!

Marchizul. — Da, dracu să mă ia!

Bettine. — Ei bine! el a făcut-o! Inchipești ce încântare: Am părăsit tot, am plecat împreună, într'o trăsură de poștie, ca două pasări în aer fără a privi, fără a gândi la nimic; am rupt toate angajamentele, și el mi-a sacrificat toată cariera lui; mi-am desasperat toți directorii.

Marchizul. — Aveai dreptate, când spuneai că dragostea te-a cumintit.

Bettine. — Ei! ce vrei! când cineva se iubește! Am făcut cea mai plăcută călătorie! Inchipești, marchize că n'am văzut nimic, nicl un oraș, nicl un munte, nicl un palat, nicl cea mai mică biserică, nicl un monument, nicl cea mai mică statuie, nicl cel mai mic tablou!

Marchizul. — Iacă un nou fel de a călători în Italia.

Bettine. — Nu-i așa marchize! Când se iubește! Ce ne pasă nouă de curiozitățile dv.? Dacă ai ști cât e de bun, cât e de iubitor! Câtă grije avea domine! Ah! ce călătorie, bunătațe dumnezeiască! Mie care mi se ura în drumul de fier numai ca să mă duc la Saint-Denis, am făcut patru sute de leghe, ca un vis. Italia dv.! cine vrea, poate s'o vadă, dar desfid să treacă cineva printr'în-sa ca noi! Am trecut ca o săgeată, și am venit drept aci!

Marchizul. — De ce aci, în provincia asta?

Bettine. — De ce? Nu prea știu... pentru că a voit-o, pentru că arendase moșia asta... ce ț-ași spune? Nu știu nimic... M'ași fi dus or unde... la sfârșitul pământului... Ce imi pasă? M'am oprit aci, pentru că scoborindu-ne în fața porței, mi-a zis „Am ajuns!”.

Marchizul. — De ce nu te lua la Paris?

Bettine. — Familia i se opunea. Asta e unul din mie de piedici.

Marchizul. — Nu mi-ai spus încă cum il cheamă.

Bettine. — A bah! Nu ț-am spus? Pentru că imi pare că toată lumea îl cunoaște. Il cheamă Steinberg, baron de Steinberg.

Marchizul. — Dar nu e franțuzesc numele ăsta!

Bettine. — Nu, dar familia îl locuiește în Franța.

Marchizul. — Ești sigură?

Bettine. — Oh! mi-a spus-o.

Marchizul. — Steinberg! cunosc ceva așa... Mi se pare chiar că știți oarecărî împrejurări... destul de puțin grațioase... Ei, dar pe dânsul l-am văzut azi dimineață.

Bettine. — Unde? Spune. La princesă?

Marchizul. — Tocmai, la princesă.

Bettine. — Ah! nenorocită! E încă acolo.

Marchizul. — Eh! ce ai, buna mea prietenă?

Bettine. — E încă acolo, negreșit; de asta nu mai vine. E încă acolo, într'o zi ca asta, când totul e gata, când notarul e aci, când îl aștept! Ah! ce insultă!

Marchizul. — Te superi pentru prea puțin lucru.

Bettine. — Pentru puțin lucru! Unde ț-e inima? Nu simți insulta ce mi se face? Și obraznicul cela de valet care imi răspunde încurcat... Calabre! Calabre! Unde ești.

SCENA VII

Cei dintâi, Calabre

Calabre. — Iacă-mă doamnă, iacă-mă. M'ași cheamat?

Bettine. — Da, răspunde. De ce ai făcut pe prostu adineauri când te-am întrebat, unde-era stăpân'tău?

Calabre. — Eă, doamnă?

Bettine. — Încearcă să mai mă minți când știți că e la princesă...

Calabre. — Pe legea mea, doamnă, nu știam...

Bettine. — Nu știal?

Calabre. — Iertați-mă, nu știam dacă trebuia să vă spun.

Bettine. — Ah! nu ț-a dat voie! Ai să vorbești?

Calabre. — Ei bine! Doamnă, pentru că o voiti, nu voiți ascunde nimic. D. baron a jucat eri, și a pierdut pe cuvânt. A făgăduit că va plăti azi dimineață. A voit înainte de toate să se ție de cuvânt.

Bettine. — A pierdut? Ah! Doamne! și nu știam nimic. Vei marchize, ăsta îi era secretu, atâta imi ascundea doar. Și lui Calabre îi spusese. Nu-i așa că a făcut rău de nu mi-a spus nimic?

Marchizul. — Nu văd din partea sa, cu toate astea, de cât un exces de delicatță.

Bettine. — Nu-i așa? Oh! E pentru că Steinberg al meu, n'are suflul făcut, ca toată lumea... Putea cu toate astea să se întoarcă mai de grabă.

Marchizul. — O femeie care joacă și care câștigă la joc, și pe care o plătești în douăzeci și patru de ceasuri, ca un portărel, crede-mă, scumpa mea, nu una ca asta se iubește.

Bettine. — Dar mă gândesc, mă înșel iară. Spune-mi Calabre, de ce nu te trimetea pe tine să duci banii?

Calabre. — Pentru că nu-i avea, d-nă; a trebuit să se ducă în oraș să ceară la corespondentul d-sale.

Bettine. — Dar bine, avsam eu banii. Ah! cât e de rău! cât e de crud! E deci, o sumă considerabilă?

Calabre. — Nu, doamnă, nu știu sigur; dar mi-a spus că nu-l supără.

Marchizul. — Haide, doamnă și încântătoare prietenă, te părăsesc, imi reiaș cursa. Sunt fericit de a te fi văzut. Adio.

Bettine. — Dar ai să te întorci? Ah! vreau să ne fiu mai întâi prieten, auzi? prietenul nostru amândurora! Pretind să te vad în toate zilele după moda țării noastre. Unde stai?

Marchizul. — La trei pași le aci, la casa cea albă, colo, în dosul copacilor.

Bettine. — E încântător! o să fim vecini.

Marchizul. — Ași vrea, dar mâine plec.

Bettine. — Ah! bah! așa de iute? e puțină! N'am permite nici o dată una ca asta. Și unde te duci?

Marchizul. — Mă duc la Parma. Știi că înu am acolofamilia, și acum sunt cu totul silit...

Bettine. — Ah! Doamne! ce plictiseală! Ești silit zici? Ei bine, știu? așa e vrut mai bine să nu ne fi văzut de felulă, pentru că mi-ai adus o părere de rău mai mult, și Dumnezeu știe când ai să te mai întorci! Dutei, ești un răutăcios! Ca puțin stai la prânz. Vreau să mi iscăleşti contractul.

Marchizul. — Nu pot, am făgăduit în altă parte; dar mă voi întoarce să-mi fac vizita de adio, și pentru că nu-ți pot iscăli contractul, îți voi trimite un buchet de nuntă.

Bettine. — Un buchet?

Marchizul. — Da.

Bettine. — Pentru un buchet de te.

Marchizul. — D-ta unde te duci, mă rog?

Bettine. — Te conduc până la poartă. Vreau să te am cât mai mult posibil. Doamne, cât ești de plictisitor, cât ești de nesuferit.

(Va urma)

Ilustrația noastră colorată

Avant-posturile bulgare la granița turcească

Războiul s'a început în Balcani. Muntenegrul, Bulgaria, Serbia și Grecia și-au mobilizat armata și au declarat războiul Turciei. Luptele au și început între Muntenegrani și Turci.

Ilustrația noastră de azi reprezintă avantposturile bulgare la granița turcească.

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEI SUB DIRECTIA

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar; șef de serv. de gynecologie și al specialiștilor. SECTIE SEPARATA pentru BARBATI (hemoroide, hernii, tumori, calcule vesicale, stricturi urinale, etc.) Strada 31, Iunie 8, Inghidul Teatrelor National — TELEFON 2466

Pentru doamnele menagere Recomandam calduros „Regina bucatăriei”

Un volum conținând rețete complete pentru ori-ce fel de mâncări, pentru sănătoși și bolnavi.

1 LEU La administrația ziarului „Universul” Pentru provincie se adaugă 10 bani poșta Contra ramburs nu se expediază

Reclama e sufletul comerțului

Bonboane Orientale Parfumență admirabil gura și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat. Cutia 50 bani la drogherii și farmaci. Observați marca Semiluna cu stea, singure veritabile.

5—100 LEI
Căștig accesoria zilnic
Afacere foarte reală pentru clasa de sus și cea de jos. Rogat și sărăc, damă sau bărbat. Cereți gratis detalii printr-o carte poștală de 10 bani de la
Walter & Co. Paris B.
Rue Nicolds-Charlet No. 3.

VĂPSEA DE PĂR RAPID
GARANTAT ABSOLUT NEVĂTĂMĂTOARE
Văpșește imediat părul cărunțit sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural în cât nu se cunoaște de loc că părul e văpșit. Intrebuintarea mai simplă și mai ușoară ca la ori-ce altă vâpșea de păr.
Prețul lei 2,50. La nemulțumire se restituie imediat e-stul.

CREMA PUDRA SAPUN FLORA POMADA Capilogen (Apă de păr)

TUSEA cea mai rebelă, bronșitele acute și cronice, tusea mângărească, vindecă sigur
Pectosin Steanu
Sticla lei 3.—La drogherii și farmacii

PURGEN
PURGATIV IDEAL cu renume universal
De o eficacitate absolută sigură. Cutia cu 25 purgative lei 1,50. Observați ca fiecare pastilă să aibă inscripția: Purgen Bayer, singurul veritabil.

Anemia (lipsa sângelui), clorosa, neurastenica, histeria, slăbiciunea generală, vindecă
Hemofer Steanu
recomandat de prof. dr. Buciu, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, Iași, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituante ale corpului slăbit. Sticla lei 4.
DURERI REUMATICE
Nevralgii, migrenă, dureri de cap și de dinți vindecă sigur
PASTILELE Nevralgine Jurist
Un flacon 2.50
La drogherii și farmacii.

INAINȚĂȚI prin mandat poștal lei 1,90 tocmai și veți primi prompt, discret, franco și recomandat, cel mai util, mai interesant, mai instructiv și mai nou manual ce s'a publicat în limba română despre: *buna-cuviință, etichetă, purtările frumoase, manierele elegante, arta de a se face cine-va plăcut în societate, scrisori de amor și cereri în căsătorie, limbajul florilor, felicitări pentru zilele onomastice, poezii pentru declamat în societăți, toast.* Cea mai nouă ediție. Conținutul se face prin poșta numai la noi trimițându-ne însoțite prețul de lei 1,90 exact pe adresa: **Agentiei de publicitate literară PRESSA, căsuța poștală 153, București.** Aceasta ajunge. Nu se expediază cu ramburs.
Vă mai recomandăm asemenea cu stăruință a vă procura tot dela noi cartea de bucate cea mai nouă, mai practică, mai încercată, mai folositoare și în adevăr mai bună de cât toate cărțile similare apărute până acum și care costă numai 2 lei. Conține 240 pagini și multe ilustrații, învățând pe ori-cine bucatăria română, franțeză și nemțească (bucate, prăjituri, dulceduri, conserve, licouri, siropuri, etc. etc.) Prețul de două lei pr. mand. post. se expediază exact pe adresa de mai sus și primiți cartea franco și recomandată. *Tăci din corpul ziarului acest anunt și păstrați-l!*

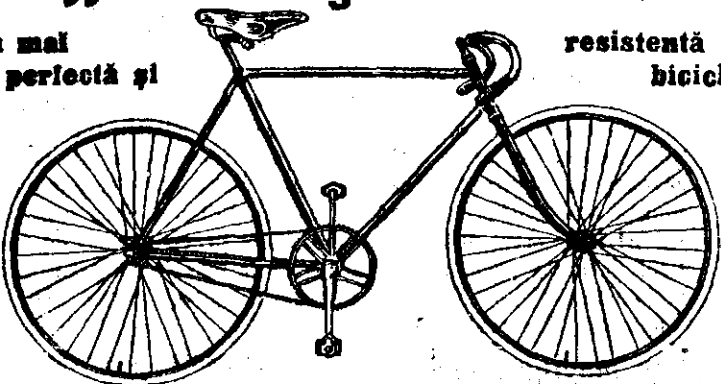
Voiți să faceți să nu mai bea

pe bărbatul, fiul, nevasta, sora, fiica, sau pe oricine mai apropiat, adresati-vă la noi. Vă vom ajuta printr-un procedeu ușor și eficient, căci am mai scăpat mii de ființe de sărăcie, mizerie și ruină.
Vă vom arăta cu metoda noastră, punerea în aplicare fără ca păținașul să observe, cât de puțin. În cele uau multe cazuri nu poate nici să priceapă, căci neputând suporta de loc spiritul, el crede că viza este a abuzului băuturii.
Noi primim zilnic o mulțime de scrisori de mulțumire, de la bărbați și femei de toate clasele, bogați și săraci, cari au fost remediați cu strălucit succes. Corespondența sosește cu cea mai mare discrețiune, și pentru inocența metodei garantăm și cităm ceea-ce ne scrie d-l Unrein Franz din Resiczabanya :
Prea stimată domn, Kopenhaga, Danemarca.
Vă rog fiți așa de bun și trimiteți-mi 2 cutii cu poșta, ramburs pentru lei 20. Am două prieteni cari s'au dedat rău beției și voesc să-i vindec.
Eu însumi am probat efectul lui «Kino», pe când eram un bun băutor și nu știam cum să mă abțin. De când însă am luat praful «Kino» m'am făcut cu totul alt om, sunt sănătos și am cu totul o altă viață cu familia mea. Mulțumindu-vă mult pentru efectele lui «Kino», vă rog a-mi trimite imediat. Voi recomanda încă la mulți că «Kino» este un mijloc foarte eficace contra beției.
Resiczabanya, Dec. 1911. Cu stimă, *Unrein Franz.*
Preparatul nostru se vinde pentru minimul preț de lei 10, și-l trimitem contra cost sau ramburs dacă scriți la adresa noastră din Kopenhaga.
Kino-Institut, Kopenhaga K. 10. Danemarka
Scrisorile merg cu 25 bani, cărțile poștale cu 10 bani.

La „FRANÇAISE” (Marca Diamant)

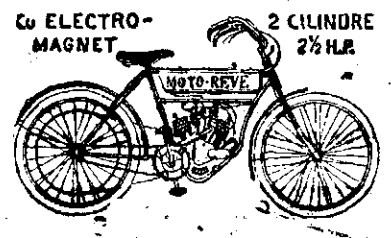
Cea mai perfectă și rezistentă bicicletă

Învingătoarea tuturor marilor premii din CIRCULUL MUNTENIEI din 1910-911-1912

Această marcă este adoptată de toate armatele din lume.
Produsele fabricii încep cu prețul de Lei 150 în sus.
Să nu se confunde această marcă cu acele falsificări.
— Cereți LA «FRANÇAISE» — Marca Diamant

MOTO-REVE
Cu ELECTRO-MAGNET 2 CILINDRE 2 1/2 HP

Motocicleta cea mai perfectă ușoară și rezistentă

REPRESENTANT și DEPOZITAR pentru ROMANIA
G. MAGNANI
71, Strada Popa Tatu, 71 BUCUREȘTI
Telefon 2372

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

ABONAȚILOR SĂI LA TRAGEREA DIN LUNA NOEMBRIE, 1912

O splendidă Vilă la Sinaia

«VILA NICOLAE», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de *Industria metalică «Marcus»*, Bulevardul Elisabeta, No. 6

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: 1 canapea, 4 scaune, o masă, o consolă cu oglindă, 2 pedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pucher, Bulevardul Elisabeta, No. 15 (Hotel Princiar)

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobile de lemn *Marin V. Ganea*, șos. Mihai-Bravul, 37 și str. Șerbănică, 10. Sucursala cal. Victoriei, 107

Una sufragerie moderna

compusă din: 1 bufet cu marmoră, Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; 1 masă pentru 12 persoane și 6 scaune tapisate și îmbrăcate imitație de piele, cumpărate de la marele magazin de mobile «Compania Americană», strada Carol, 74, vis-à-vis de piața de flori, lângă Hotel Dacia

Una bucată pânză de borangic alb, de 9 metri; una bucată pânză idem, frez, de 4 metri; Una bucată pânză idem, bleu, de 5 metri. Cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor.

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat, tat că nu înegrește, compus din: 1 tavă frumos ciselată, cu mânere, și 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orice casă; **O fructieră** de metal fin argintată, înaltă de 50 centimetri și având 3 gâstre pentru fructe și un vas pentru flori; **O fructieră** de metal alb imitând exact argintul vechiu, înaltă de 37 centimetri și având un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en-gros și en-detail Frații A. & I. Roller, București, str. Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurișoare montate în metal argintat *Christofle V. F. P.*; **Una pungă de argint** veritabil oxidată; **Una fructieră** de metal, argintată, cu 6 cuțite de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterie *Th. Radivon*, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci perfecțion, 1 mandolină italiană, 1 muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântece, 1 gitară franceză. Toate acestea cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică *N. Mischozniky*, furnizorul curții regale, strada Colței, No. 7, București.

Una bicicletă elegantă «Sport», cu roată liberă și frână automată prin contra-pedalare; **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuița atât pușhera neagră, cât și pușhera fără fum. **Una carabină** semi-automată de mare precizie «Pieper», cu tirul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete *B. D. Zisman*, furnizorul curții regale, 44, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut marca *Compania Americană*, calitate superioară; **Un gramofon**

marca *Melodion*, *Carman Sylva*, cu două arcuri remontabile în timpul mersului, cu 6 plăci marca *Premier record*. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en-gros și en-detail *Compania Anglo-Americană*, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur, 14 carate, cu trei capace, pentru dame, marcat de Stat; **2 servicii de argint** pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucați, într-o cutie foarte elegantă; **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «*Ceasornicaria Colței*», București, strada Colței, No. 31.

1 armonică italiană, 21 clape, 8 basuri și tonuri de oțel; **1 vioară** fină, cu cutia ei; **1 pelerină** de ploae, portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «*Compania Generală*», mare birou de importatione, strada Smârdan, 29, etajul I.

2 ceasornice de aur pentru damă; Două ceasornice de aur cu câte trei capace pentru bărbat; șase ceasornice de argint; șase ceasornice de metal fin argintate, cu câte trei capace; trei ceasornice de metal imitând argintul rusec; **5 coliere-lănțișoare** pentru gât, de argint veritabil; **una geantă** de alpaca veritabilă.

2 costume de haine (saco), după măsură și alegerea stofei, cari se vor confecționa de cunoscutul croitorie *Jaques Grimberg*, strada Academiei, No. 25.

Un serviciu de oțel și untdelemn de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de măștar, una de sare și una de piper, pe un suport de metal de toată frumusețea.

Una mașină mare de bucatărie «*Ideal*», cu 4 ochiuri, din table de oțel, cu cazan de aramă, elegant și solid construită, cumpărat de la cunoscuta fabrică de tinichigerie *Mihail D. Botez*, București, calea Văcărești, 142.

O colecție de legi, compusă din 5 volume, de la d. Gheță, calea Dorobanților, 109; **una mașină** de călcat pentru croitorie, sistem *Sol-Pop*, ultima perfecțiune, vulpe de teracotă; **20 plachete** argintate, reprezentând Regele și Regina.

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din *Memoriile Regelui Carol I al României* sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «*Universul*», tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pe un an lei 18; pe 6 luni lei 9.15; pe 3 luni lei 4.65.

Pentru concurența la prețurile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni 5. Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „Universului” nu întrebuițează incasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau personal.